

Natuurtoets

5 restlocaties, Wateringse Veld Noord

projectnummer 408169
definitief revisie 02
3 februari 2016

Natuurtoets

5 restlocaties, Wateringse Veld Noord

projectnummer 408169
definitief 02
3 februari 2016

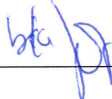

Auteur(s)

J. Buijks
L.J.G. Koks

Opdrachtgever

BPD Ontwikkeling Regio Zuid West
Postbus 75
2600 AB DELFT

Dhr. A. van Paassen
Oostvoornelaan 10
2554 BH DEN HAAG

datum vrijgave 03-02-2016	beschrijving revisie 01 Definitief	goedkeuring L.J.G. Koks 	vrijgave S.B.W Hammink
------------------------------	---------------------------------------	---	---

Projectgroep bestaande uit

J. Buijks
L.J.G. Koks

Tekstbijdragen

J. Buijks
L.J.G. Koks

Fotografie

J. Buijks

Contactgegevens:

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

T. 06 22 99 03 12
E. stephan.hammink@anteagroup.com

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Plangebied en projectvoornemen	4
3.1	Plangebied	4
3.2	Projectvoornemen	4
4	Methodiek	8
4.1	Algemeen	8
4.2	Bureauonderzoek	8
4.3	Terreinbezoek	9
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	9
5	Resultaten gebiedsonderzoek	10
5.1	Gebiedsbeschrijving	10
5.1.1	Overvecht	10
5.1.2	Noordhof	10
5.1.3	Kwaklaan	11
5.1.4	Oosteinde	12
5.1.5	Guido van Dethstraat	13
5.2	Beschermde soorten	14
5.2.1	Bureauonderzoek	14
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Overvecht	15
5.2.3	Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Noordhof	18
5.2.4	Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Kwaklaan	20
5.2.5	Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Oosteinde	22
5.2.6	Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Guido van Dethstraat	25
5.2.7	Samenvatting beschermde soorten	27
5.3	Beschermde gebieden	28
6	Toetsing	30
6.1	Effectbepaling project	30
6.2	Effecten beschermde soorten	30

6.2.1	Vogels	30
6.2.2	Zoogdieren	31
6.2.3	Reptielen	31
6.2.4	Amfibieën	31
6.2.5	Vissen	31
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	32
6.2.7	Flora	32
6.3	Effecten op beschermde gebieden	33
6.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	33
6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	33
7	Conclusies	34
7.1	Conclusies soortenbescherming	34
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	35
7.3	Kansen voor natuur	35
8	Bronnen	37

Bijlage I Wettelijk kader

Bijlage II Verspreidingsgegevens uit de NDFF

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer BPD, is voornemens om op vijf locaties in de wijk Wateringse Veld, Den Haag woningbouw te realiseren. Om dit voornemen mogelijk te maken is het van belang dat het huidige bestemmingsplan wordt geactualiseerd. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In Figuur 1.1 is de ligging van de vijf locaties weergegeven.

Figuur 1.1: Ligging 5 locaties (rood omlijnd) Bron: Globespotter.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet vergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de provincie Zuid-Holland in Den Haag in de wijk “Wateringse Veld”. Het plangebied is onderverdeeld in vijf deellocaties die gezamenlijk bestaan uit zeven percelen. Dit zijn de volgende locaties (met verwijzingen naar de nummering in het concept grondexploitatie, zie paragraaf 3.2):

- Locatie Overvecht;
- Locatie Noordhof;
- Locatie Kwaklaan;
- Locatie Oosteinde;
- Locatie Guido van Dethstraat.

In figuur 1.1 is de begrenzing van de deellocaties weergegeven. De locaties bestaan op dit moment voornamelijk uit braakliggende gronden. Op geen van de locaties is bebouwing aanwezig. Het gehele plangebied is voornamelijk in een stedelijke omgeving gelegen.

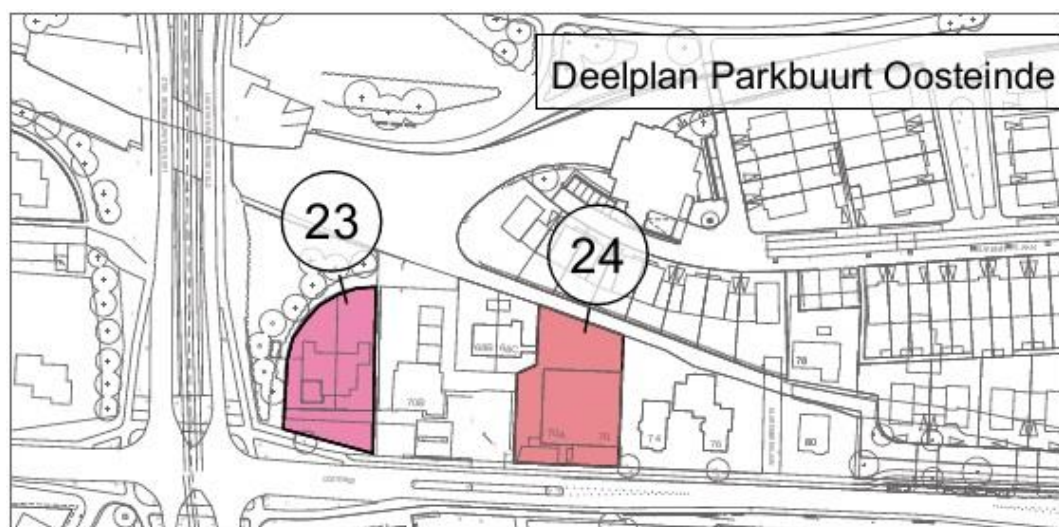
3.2 Projectvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens om maximaal circa 140 woningen te realiseren, verdeeld over vijf deellocaties. De exacte verdeling van de woningen en de definitieve inrichting van de deellocaties is nog niet bekend. In onderstaande figuren (3.1 tot en met 3.5) zijn de deellocaties in detail weergegeven, zoals deze voor zover in eigendom van BPD zijn opgenomen in het concept “Grondexploitatie Wateringse Veld” (Wissing, 2015). Locatie Noordhof is deels eigendom van initiatiefnemer familie Van Paassen (noordelijke / westelijke deel).

Voor aanvang van de realisatiefase dienen alle percelen bouwrijp gemaakt te worden. Dit kan leiden tot het verlies van huidige biotopen. In het kader van de voorgenomen ontwikkelingen is geen sprake van het amoveren van bebouwing. Mogelijk wordt op de locatie “Overvecht” een watergang gedempt. De planning is om in november 2015 de bestemmingsplanprocedure te starten. Wanneer de realisatiefase plaats gaat vinden is vooralsnog onbekend.

Figuur 3.1. Locatie Overvecht (20). (Wissing, 2015)

Figuur 3.2. Locatie Oosteinde (23 en 24). (Wissing, 2015)

Figuur 3.3. Locatie Guido van Dethstraat (23 en 24). (Wissing, 2015)

Figuur 3.4. Locatie Kwakstraat (26 en 27). (Wissing, 2015)

Figuur 3.5. Locatie Noordhof (31). (Wissing, 2015)

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2- en 3-soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl www.Naturalis.nl\EIS) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2009 - 2014. [Telmee.nl](http://telmee.nl) is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Tevens is gebruik gemaakt van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) die beschikbaar zijn gesteld door de gemeente Den Haag. Met de NDFF is op detailniveau te zien waar soorten zijn waargenomen. Ook de soortinformatie uit deze bron is meegenomen in voorliggend onderzoek om gericht te kunnen zoeken naar mogelijk voorkomende soorten.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels is onderverdeeld in vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

In het plangebied zijn in het verleden meerdere natuuronderzoeken uitgevoerd. Zo is in 2004 natuuronderzoek uitgevoerd in het gehele gebied “Wateringse Binnentuinen” (De Groene Ruimte BV, 2004). In 2010 is onderzoek uitgevoerd naar zwaarder beschermde vissen en plantensoorten in de directe omgeving van de locatie “Overvecht” (verwijzing in Aqua-Terra Nova BV, 2010). Voor locatie “Noordhof” is een ontheffing aangevraagd (FF/75C/2010/0479) voor het verstoren en vernietigen van leefgebied van de modderkuiper en bittervoorn. Deze ontheffing is echter niet verleend, omdat geen sprake was van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet (Dienst Regelingen, 2011). Gegevens uit bovengenoemde onderzoeken zijn gebruikt in voorliggende natuurtoets.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de interactieve kaart ‘Natuurbeheerplan’ van de Provincie Zuid-Holland gebruikt. Tevens is de interactieve kaart ‘Natura 2000 Network Viewer’ van het European Environment Agency (EEA) gebruikt voor de ligging van Natura 2000-gebieden.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 12 augustus 2015 (19,6 °C, zwaar bewolkt weer en windkracht 3 (bron: www.knmi.nl)) is in de ochtend en het begin van de middag een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd. Daarnaast is op 27 januari 2016 (9 °C, zwaar bewolkt weer en windkracht 4 (bron: knmi.nl)) in de middag een tweede terreinbezoek afgelegd aan de locatie Noordhof. De terreinbezoeken zijn afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

5.1.1 Overvecht

De deellocatie Overvecht bestaat uit een braakliggend stuk grond aan de Zevenwoudenlaan. De locatie is afgesloten middels hekwerk. Op het droge zanderige terrein heeft zich een kruidenrijke grasland vegetatie ontwikkeld (Figuur 5.1 links). De begroeiing is daarbij op delen tot circa 70 centimeter hoog. Aan de oostzijde van het perceel bevindt zich een sloot van circa 5 meter breed (Figuur 5.1 rechts). Binnen deze deellocatie bevinden zich geen bomen of gebouwen.

Figuur 5.1. Impressie deellocatie "Overvecht". Links: kruidenrijk grasland. Rechts: sloot aan de oostzijde van het perceel.

5.1.2 Noordhof

De deellocatie Noordhof bestaat uit drie percelen die van elkaar worden gescheiden middels bestrating. Deze bestrating (weg) valt tevens binnen het plangebied. De percelen ten zuiden van de bestrating bestaan uit recent gemaaid grasland (Figuur 5.2). Het perceel ten noorden en ten westen van de bestrating bestaat uit grasland met een iets ruiger karakter (Figuur 5.3 links). Ten tijde van het tweede terreinbezoek (27 januari 2016) waren in de noordwestelijk hoek van dit perceel beginnende bouwwerkzaamheden bezig (Figuur 5.3 rechts). Aan de noord- en westzijde van dit perceel staan enkele oudere bomen. Aan de noordzijde is sprake van een bomenrij bestaande uit els. Aan de westzijde staan enkele losstaande elzen. Op het perceel aan de zuidzijde staan ook enkele jonge bomen. Het noordelijke perceel grenst aan een kleine watergang. Ook het zuidelijke perceel grenst aan een watergang (Figuur 5.2 links). Deze watergangen inclusief oeverzones vallen echter buiten het plangebied. Binnen deze deellocaties bevinden zich geen gebouwen.

Figuur 5.2. Impressie zuidelijk deel van de deellootatie "Noordhof". Links: zuidelijke perceel. Rechts: oostelijke perceel.

Figuur 5.3. Impressie noordelijke deel van de deellootatie "Noordhof". Links: noordelijke perceel. Rechts: bouwwerkzaamheden noordwestelijk deel.

5.1.3 Kwaklaan

Deze deellootatie bestaat uit twee braakliggende percelen die gescheiden worden middels een fietspad. Op het noordelijke perceel is voornamelijk hooiland vegetatie aanwezig van circa 60 centimeter hoog (Figuur 5.4). Binnen dit perceel is enige vorm van reliëf aanwezig waardoor er vochtiger delen te herkennen zijn met een riet en/of biezenvoet vegetatie. Ook op de noordzijde van het zuidelijke perceel zet dit beeld van de vegetatie zich voort (Figuur 5.5 links). Verder naar het zuiden is de begroeiing echter schaarser en heeft een verstoord karakter (Figuur 5.5 rechts). Aan de oostzijde van beide percelen is een watergang gelegen. Deze valt buiten het plangebied. Mogelijk ligt de oeverzone (deels) in het plangebied. Een echte oeverzone vegetatie ontbreekt echter. Wel staan er op beide percelen enkele wilgen in deze oeverzone.

Figuur 5.4. Impressie noordelijk perceel Kwaklaan. Links: overzicht perceel. Rechts: oevervegetatie.

Figuur 5.5. Impressie zuidelijk perceel Kwaklaan. Links: overzicht perceel. Rechts: oevervegetatie.

5.1.4 Oosteinde

Ook de deellocatie Oosteinde bestaat uit twee braakliggende percelen. Tussen beide percelen zijn een tankstation en woningen gelegen. Het westelijke perceel bestaat voornamelijk uit plantsoen met een goed onderhouden karakter (Figuur 5.6). Op het perceel zijn enkele bomen en een relaishuis gelegen. Deze vallen echter buiten het plangebied. Tevens is er aan de noordzijde van het perceel een watergang gelegen die buiten het plangebied valt. Het oostelijke perceel is afgeschermd middels hekwerk en heeft een ruiger karakter (Figuur 5.7 rechts). De vegetatie wordt gedomineerd door grassen. Ook hier is een watergang aan de noordzijde van het perceel gelegen. Het plangebied loopt tot aan deze watergang. Hier is echter geen duidelijke oevervegetatie aanwezig (Figuur 5.7 links).

Figuur 5.6. Impressie westelijk perceel Oosteinde.

Figuur 5.7. Impressie oostelijk perceel Oosteinde. Links: overzicht perceel. Rechts: watergang.

5.1.5 Guido van Dethstraat

De deellocatie Guido van Dethstraat bestaat uit een perceel met plantsoen met daartussen kinderspeeltoestellen (Figuur 5.8 links). Het perceel heeft een goed onderhouden karakter. Aan de zuid- en oostzijde van het perceel is een watergang gelegen met een relatief goed ontwikkelde oevervegetatie (Figuur 5.8 rechts). Aan deze randen van het perceel is de oever afgeschermd middels hekwerk. De watergang zelf valt buiten het plangebied. Mogelijk maakt de oeverzone aan de oostzijde van het perceel wel onderdeel uit van het plangebied.

Figuur 5.8. Impressie Guido van Dethstraat. Links: overzicht met speeltoestellen. Rechts: oevervegetatie oostzijde perceel.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

De deellooties liggen maximaal 2,2 kilometer uit elkaar. De wijk Wateringse Veld is gelegen op het snijpunt van vier uurhokken. Om te bepalen welke soorten mogelijk voor kunnen komen binnen ieder van de deellooties is gekozen om gebruik te maken van waarnemingen uit alle vier de uurhokken. Tevens is gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) beschikbaar gesteld door de gemeente Den Haag. Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlanten (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaardere beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. In Bijlage II zijn de verspreidingsgegevens uit de NDFF opgenomen.

Vogels, categorie 1-4 (telmee.nl & NDFF)

- Boomvalk, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief.

Zoogdieren (telmee.nl & NDFF)

- Eekhoorn, boomarter, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

Eerder uitgevoerd onderzoek in 2004 geeft aan dat destijds de waterspitsmuis werd verwacht in de Wateringse Binnentuinen (De Groene Ruimte BV, 2004). Er zijn destijds echter geen waarnemingen gedaan en tevens ook geen sporen aangetroffen. In de ruime omgeving (de vier uurhokken) van het plangebied zijn in de afgelopen vijf jaar geen waarnemingen van de soort bekend in telmee.nl. Ook in de NDFF zijn geen waarnemingen van de soort bekend binnen het Wateringse Veld (Bijlage II). Deze soort wordt daarom ook niet verwacht in de omgeving van het plangebied.

Reptielen (telmee.nl & NDFF)

- Zandhagedis.

Amfibieën (telmee.nl & NDFF)

- Vuursalamander en vroedmeesterpad.

Vissen (telmee.nl & NDFF)

- Kleine modderkruiper en bittervoorn.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen (telmee.nl & NDFF)

- Geen waarnemingen van zwaardere beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen.

Flora (telmee.nl & NDFF)

- Bijenorchis, brede orchis, daslook, gele helmbloem, jeneverbes, klein glaskruid, moeraswespenorchis, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, spindotterbloem, steenanjer, steenbreekvaren, stijf hardgras, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis, wilde Kievitsbloem, wilde marjolein en zomerklokje.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van vier aangrenzende kilometerhokken en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Overvecht

In de ochtend op 12 augustus 2015 (20 °C, zwaar bewolkt weer en windkracht 3 (bron: www.knmi.nl)) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Hieronder staan de bevindingen voor de locatie "Overvecht" beschreven.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd is en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1). Uit de bureaustudie blijkt dat de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten waargenomen. Ook jaarrond beschermde nesten van deze vogelsoorten zijn niet waargenomen. In het plangebied zijn geen bomen of gebouwen aanwezig die in potentie geschikte nestlocaties vormen voor deze vogelsoorten. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten binnen deze deellocatie is uitgesloten.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie is gebleken dat de eekhoorn, boommarter, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn beide gebouwbewonende vleermuissoorten. De rosse vleermuis en watervleermuis zijn boombewonende soorten terwijl de ruige dwergvleermuis, en gewone grootoorvleermuis zowel gebouw- als boombewonende soorten zijn. Binnen deze deellocaties zijn geen gebouwen of bomen aanwezig. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen deze deellocatie kan daarom uitgesloten worden. Het kruidenrijk grasland binnen deze locatie vormt in potentie geschikt foerageergebied voor deze vleermuissoorten. Het is daarom niet uitgesloten dat vleermuizen foerageren binnen de deellocatie.

Overige zoogdieren

Tijdens het terreinbezoek zijn de eekhoorn, boommarter of overige zwaarder beschermde zoogdieren niet aangetroffen. De eekhoorn en boommarter komen beide voor in een bosrijke omgeving. Binnen de deellocatie "Overvecht" zijn geen bomen aanwezig en is geen sprake van een bosrijke omgeving. Het voorkomen van de boommarter en eekhoorn kan op basis van de aangetroffen biotopen worden uitgesloten. Tevens is de deellocatie door de ligging in een stedelijke omgeving en het ontbreken van specifieke biotopen ongeschikt voor overige zwaarder

beschermde soorten. Overige zwaarder beschermde zoogdieren worden niet verwacht binnen de deellocatie.

Reptielen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de zandhagedis in de omgeving van het plangebied voorkomt. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zandhagedissen of overige zwaarder beschermde reptielen waargenomen. Zandhagedissen komen hoofdzakelijk voor in zandige, droge, open terreinen in heiden en duinen, respectievelijk met struikhei en helm als de belangrijkste structuurbepalende soorten (RVO, 2014a). Deze biotopen ontbreken binnen deze deellocatie. Daarnaast is een stedelijke omgeving, zoals die binnen het plangebied, minder geschikt voor zwaarder beschermde reptielen. Om deze redenen kan het voorkomen van de zandhagedis binnen de deellocatie worden uitgesloten. Ook overige zwaarder beschermde reptielen worden niet binnen de deellocatie verwacht.

Amfibieën

Uit de bureaustudie is gebleken dat de vuursalamander en vroedmeesterpad in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn de vuursalamander, vroedmeesterpad of overige zwaarder beschermde amfibieën echter niet waargenomen.

Vuursalamander

De vuursalamander komt voornamelijk voor in een heuvelachtig landschap met vochtige loofbossen, doorsneden met bronbeekjes. Daarbij lijken kalkrijke bodems, bronnen en een hoge bodemvochtigheid de belangrijkste biotoopeisen te zijn (www.ravon.nl). Op deze deellocatie is geen sprake van een dergelijk biotoop. Het voorkomen van de vuursalamander binnen de deellocatie kan worden uitgesloten.

Vroedmeesterpad

De natuurlijke verspreiding van de vroedmeesterpad reikt in Nederland enkel tot het uiterste zuiden van de provincie Limburg. Buiten Limburg komen echter ook met succes uitgezette populaties voor. De vroedmeesterpad is een soort van voornamelijk ruderaal terrein (groeves), half natuurlijke graslanden en stad en dorp. In deze landschapstypen wordt de soort aangetroffen in poelen, kleine geïsoleerde wateren en in bronmilieus. (www.ravon.nl) Op deze deellocatie zijn geen poelen of kleine geïsoleerde wateren aanwezig. De deellocatie voldoet dan ook niet aan de biotoopeisen van deze soort. Het voorkomen van de vroedmeesterpad kan worden uitgesloten.

Overige amfibieën

Binnen deze deellocatie zijn geen geschikte biotopen aangetroffen voor zwaarder beschermde, biotoop kritische, amfibiesoorten. Zo ontbreken kleine wateren en is de aanwezige watergang met harde oevers ongeschikt voor zwaarder beschermde amfibieën. Zwaarder beschermde amfibieën worden daarom niet verwacht.

Vissen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de kleine modderkruiper en bittervoorn in de omgeving van het plangebied voorkomen. De watergang aan de oostzijde van het perceel valt mogelijk ook binnen het plangebied. Tijdens het terreinbezoek is de watergang uitvoerig bevestigd met een RAVON schepnet. Gedurende deze bemonstering zijn geen zwaarder beschermde vissen aangetroffen. Tevens zijn er geen overige (algemene) vissoorten aangetroffen. Ook ontbreekt een onderwatervegetatie vrijwel volledig en is sprake van een slechts zeer beperkte aanwezigheid van microfauna.

Bittervoorn

De bittervoorn komt voor in schone wateren van minimaal 45 centimeter diep met een goed ontwikkelde watervegetatie. Daarbij is het voorkomen van zoetwatermossels essentieel (RVO, 2014b). Op basis van het ontbreken van onderwatervegetatie en zoetwatermossels in combinatie met negatieve resultaten van de bemonstering kan het voorkomen van de bittervoorn worden uitgesloten.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper komt voor in stilstaand en langzaam stromend water, (polder)sloten, greppels, beken, kanalen en oeverzones van meren en plassen. Ook wordt hij wel in geïsoleerde plassen waargenomen (RVO, 2014c). De kleine modderkruiper is niet waargenomen tijdens de bemonstering. Omdat deze soort echter weinig specifieke biotoopeisen heeft en voorkomt in een ruime variatie aan wateren kan het voorkomen van de kleine modderkruiper in deze watergang niet worden uitgesloten.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie zijn geen waarnemingen van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen naar voren gekomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde soorten uit deze soortgroepen waargenomen. Op basis van de aangetroffen geïsoleerde biotopen in deze stedelijke omgeving worden deze soorten ook niet binnen de deellocatie verwacht.

Flora

Uit de bureaustudie is gebleken dat de bijenorchis, brede orchis, daslook, gele helmbloem, jeneverbes, klein glaskruid, moeraswespenorchis, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, spindotterbloem, steenanjer, steenbreekvaren, stijf hardgras, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis, wilde kievitsbloem, wilde marjolein en zomerklokje in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige zwaarder beschermde planten niet aangetroffen.

Een groot aantal van deze plantensoorten hebben specifieke standplaatsfactoren die niet aanwezig zijn binnen deze deellocatie. Zo komen bijvoorbeeld daslook, jeneverbes, moeraswespenorchis en stijf hardgras voor op de zeeduinen die ook binnen deze kilometerhokken zijn gelegen. Andere soorten zoals onder andere prachtklokje, rietorchis, steenanjer, veldsalie en wilde marjolein hebben meer algemene standplaatsfactoren. Het droge zanderige terrein met de kruidenrijke graslandvegetatie vormt in potentie een geschikt biotoop

voor deze plantsoorten. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten binnen deze deellocatie is daarom niet uitgesloten.

5.2.3 Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Noordhof

In de ochtend op 12 augustus 2015 (20 °C, zwaar bewolkt weer en windkracht 3 (bron: www.knmi.nl)) en in de middag op 27 januari 2016 (9 °C, zwaar bewolkt weer en windkracht 4 (bron: knmi.nl)) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Hieronder staan de bevindingen voor de locatie "Noordhof" beschreven.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1). Uit de bureaustudie blijkt dat de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten waargenomen. Ook jaarrond beschermde nesten van deze vogelsoorten zijn niet waargenomen. Aan de noordzijde en westzijde van het noordelijk perceel zijn enkele oudere bomen aanwezig. Deze bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Deze zijn niet aangetroffen. De bomen bevinden zich in stedelijk gebied met een hoge mate van verstoring. Hierdoor zijn deze bomen minder geschikt als nestlocatie voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten binnen deze deellocatie kan worden uitgesloten.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie is gebleken dat de eekhoorn, boomarter, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn beide gebouwbewonende vleermuissoorten. De rosse vleermuis en watervleermuis zijn boombewonende soorten terwijl de ruige dwergvleermuis, en gewone grootoorvleermuis zowel gebouw- als boombewonende soorten zijn. Enkel aan de randen van deze deellocatie zijn enkele bomen aanwezig die in potentie geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Al de aanwezige bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van voor vleermuis geschikte holtes en kieren. Dergelijk structuren zijn echter niet aangetroffen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kan worden uitgesloten. Binnen deze deellocaties zijn daarnaast geen gebouwen aanwezig. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen deze deellocatie kan daarom uitgesloten worden. De bomenrij aan de noordzijde van deze deellocatie heeft een lijnvormig karakter. De bomenrij staat geïsoleerd en vormt geen aaneengesloten verbinding die kan dienen als (essentiële) vliegroute voor vleermuizen. Het open grasland binnen deze locatie vormt in potentie geschikt foerageergebied voor deze vleermuissoorten. Het is daarom niet uitgesloten dat vleermuizen foerageren binnen de deellocatie.

Overige zoogdieren

Tijdens het terreinbezoek zijn de eekhoorn, boommarter of overige zwaarder beschermde zoogdieren niet aangetroffen. De eekhoorn en boommarter komen beide voor in een bosrijke omgeving. Binnen de deellocatie "Noordhof" zijn enkele bomen aanwezig. In deze bomen zijn echter geen nesten van de eekhoorn of boommarter waargenomen. Tevens is geen sprake van een bosrijke omgeving. Het voorkomen van de boommarter en eekhoorn kan op basis van de aangetroffen biotopen worden uitgesloten. Tevens is de deellocatie door de ligging in een stedelijke omgeving en het ontbreken van specifieke biotopen ongeschikte voor overige zwaarder beschermde soorten. Overige zwaarder beschermde zoogdieren worden niet verwacht binnen de deellocatie.

Reptielen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de zandhagedis in de omgeving van het plangebied voorkomt. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zandhagedissen of overige zwaarder beschermde reptielen waargenomen. Zandhagedissen komen hoofdzakelijk voor in zandige, droge, open terreinen in heiden en duinen, respectievelijk met struikhei en helm als de belangrijkste structuurbepalende soorten (RVO, 2014a). Deze biotopen ontbreken binnen deze deellocatie. Daarnaast is een stedelijke omgeving, zoals die binnen het plangebied, minder geschikt voor zwaarder beschermde reptielen. Om deze redenen kan het voorkomen van de zandhagedis binnen de deellocatie worden uitgesloten. Ook overige zwaarder beschermde reptielen worden niet binnen de deellocatie verwacht.

Amfibieën

Uit de bureaustudie is gebleken dat de vuursalamander en vroedmeesterpad in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn de vuursalamander, vroedmeesterpad of overige zwaarder beschermde amfibieën echter niet waargenomen.

Vuursalamander

De vuursalamander komt voornamelijk voor in een heuvelachtig landschap met vochtige loofbossen, doorsneden met bronbeekjes. Daarbij lijken kalkrijke bodems, bronnen en een hoge bodemvochtigheid de belangrijkste biotoopeisen te zijn (www.ravon.nl). Op deze deellocatie is geen sprake van een dergelijk biotoop. Het voorkomen van de vuursalamander binnen de deellocatie kan worden uitgesloten.

Vroedmeesterpad

De natuurlijke verspreiding van de vroedmeesterpad reikt in Nederland enkel tot het uiterste zuiden van de provincie Limburg. Buiten Limburg komen echter ook met succes uitgezette populaties voor. De vroedmeesterpad is een soort van voornamelijk ruderaal terrein (groeves), half natuurlijke graslanden en stad en dorp. In deze landschapstypen wordt de soort aangetroffen in poelen, kleine geïsoleerde wateren en in bronmilieus. (www.ravon.nl) Op deze deellocatie zijn geen poelen of kleine geïsoleerde wateren aanwezig. De deellocatie voldoet dan ook niet aan de biotoopeisen van deze soort. Het voorkomen van de vroedmeesterpad kan worden uitgesloten.

Overige amfibieën

Binnen deze deellocatie zijn geen geschikte biotopen aangetroffen voor zwaarder beschermde, biotoop kritische, amfibiesoorten. Zo ontbreken kleine natuurlijke wateren en tevens is het intensief beheerde grasland niet geschikt voor zwaarder beschermde amfibieën. Zwaarder beschermde amfibieën worden daarom niet verwacht binnen deze deellocatie.

Vissen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de kleine modderkruiper en bittervoorn in de omgeving van het plangebied voorkomen. Binnen deze deellocatie zijn geen wateren gelegen. Het voorkomen van zwaarder beschermde vissen is daarom uitgesloten. Uit NDFF gegevens blijkt dat de kleine modderkruiper is waargenomen in de watergang aan de zuidzijde van het plangebied. Deze watergang valt echter buiten het plangebied.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie zijn geen waarnemingen van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen naar voren gekomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde soorten uit deze soortgroepen waargenomen. Het intensief beheerde grasland vormt tevens geen geschikt biotoop voor zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen. Deze soorten worden daarom ook niet binnen deze deellocatie verwacht.

Flora

Uit de bureaustudie is gebleken dat de bijenorchis, brede orchis, daslook, gele helmbloem, jeneverbes, klein glaskruid, moeraswespenorchis, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, spindotterbloem, steenanjer, steenbreekvaren, stijf hardgras, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis, wilde kievitsbloem, wilde marjolein en zomerklokje in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige zwaarder beschermde planten niet aangetroffen.

Een groot aantal van deze plantensoorten hebben specifieke standplaatsfactoren die niet aanwezig zijn binnen deze deellocatie. Zo komen bijvoorbeeld daslook, jeneverbes, moeraswespenorchis en stijf hardgras voor op de zeeduinen die ook binnen deze kilometerhokken zijn gelegen. Andere soorten zoals onder andere prachtklokje, rietorchis, steenanjer, veldsalie en wilde marjolein hebben meer algemene standplaatsfactoren. De zandgrond met de grasland vegetatie vormt in potentie een geschikt biotoop voor deze plantsoorten. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten binnen deze deellocatie is daarom niet uitgesloten.

5.2.4 Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Kwaklaan

In de ochtend op 12 augustus 2015 20 °C, zwaar bewolkt weer en windkracht 3 (bron: www.knmi.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Hieronder staan de bevindingen voor de locatie "Kwaklaan" beschreven.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1). Uit de bureaustudie blijkt dat de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten waargenomen. Ook jaarrond beschermde nesten van deze vogelsoorten zijn niet waargenomen. In het plangebied zijn geen grote bomen of gebouwen aanwezig die in potentie geschikte nestlocaties vormen voor deze vogelsoorten. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten binnen deze deellocatie is uitgesloten.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie is gebleken dat de eekhoorn, boommarter, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn beide gebouwbewonende vleermuissoorten. De rosse vleermuis en watervleermuis zijn boombewonende soorten terwijl de ruige dwergvleermuis, en gewone grootoorvleermuis zowel gebouw- als boombewonende soorten zijn. Binnen deze deellocaties zijn geen gebouwen of (oude) bomen aanwezig. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen deze deellocatie kan daarom uitgesloten worden. Het open grasland binnen deze locatie vormt in potentie geschikt foerageergebied voor deze vleermuissoorten. Het is daarom niet uitgesloten dat vleermuizen foerageren binnen de deellocatie.

Overige zoogdieren

Tijdens het terreinbezoek zijn de eekhoorn, boommarter of overige zwaarder beschermde zoogdieren niet aangetroffen. De eekhoorn en boommarter komen beide voor in een bosrijke omgeving. Binnen de deellocatie “Kwaklaan” zijn geen (grote) bomen aanwezig en is geen sprake van een bosrijke omgeving. Het voorkomen van de boommarter en eekhoorn kan op basis van de aangetroffen biotopen worden uitgesloten. Tevens is de deellocatie door de ligging in een stedelijke omgeving en het ontbreken van specifieke biotopen ongeschikt voor overige zwaarder beschermde soorten. Overige zwaarder beschermde zoogdieren worden niet verwacht binnen de deellocatie.

Reptielen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de zandhagedis in de omgeving van het plangebied voorkomt. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zandhagedissen of overige zwaarder beschermde reptielen waargenomen. Zandhagedissen komen hoofdzakelijk voor in zandige, droge, open terreinen in heiden en duinen, respectievelijk met struikhei en helm als de belangrijkste structuurbepalende soorten (RVO, 2014a). Deze biotopen ontbreken binnen deze deellocatie. Daarnaast is een stedelijke omgeving, zoals die binnen het plangebied, minder geschikt voor zwaarder beschermde reptielen. Om deze redenen kan het voorkomen van de zandhagedis binnen de deellocatie worden uitgesloten. Ook overige zwaarder beschermde reptielen worden niet binnen de deellocatie verwacht.

Amfibieën

Uit de bureaustudie is gebleken dat de vuursalamander en vroedmeesterpad in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn de vuursalamander, vroedmeesterpad of overige zwaarder beschermde amfibieën echter niet waargenomen.

Vuursalamander

De vuursalamander komt voornamelijk voor in een heuvelachtig landschap met vochtige loofbossen, doorsneden met bronbeekjes. Daarbij lijken kalkrijke bodems, bronnen en een hoge bodemvochtigheid de belangrijkste biotoop te zijn (www.ravon.nl). Op deze deellocatie is geen sprake van een dergelijk biotoop. Het voorkomen van de vuursalamander binnen de deellocatie kan worden uitgesloten.

Vroedmeesterpad

De natuurlijke verspreiding van de vroedmeesterpad reikt in Nederland enkel tot het uiterste zuiden van de provincie Limburg. Buiten Limburg komen echter ook met succes uitgezette populaties voor. De vroedmeesterpad is een soort van voornamelijk ruderaal terrein (groeves), half natuurlijke graslanden en stad en dorp. In deze landschapstypen wordt de soort aangetroffen in poelen, kleine geïsoleerde wateren en in bronmilieus. (www.ravon.nl) Op deze deellocatie zijn geen poelen of kleine geïsoleerde wateren aanwezig. De deellocatie voldoet dan ook niet aan de biotoopeisen van deze soort. Het voorkomen van de vroedmeesterpad kan worden uitgesloten.

Overige amfibieën

Binnen deze deellocatie zijn geen geschikte biotopen aangetroffen voor zwaarder beschermde, biotoop kritische, amfibiesoorten. Zo ontbreken kleine wateren en tevens is het intensief beheerde grasland niet geschikt voor zwaarder beschermde amfibieën. Zwaarder beschermde amfibieën worden daarom niet verwacht binnen deze deellocatie.

Vissen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de kleine modderkruiper en bittervoorn in de omgeving van het plangebied voorkomen. Binnen deze deellocatie zijn geen wateren gelegen. Het voorkomen van zwaarder beschermde vissen is daarom uitgesloten.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie zijn geen waarnemingen van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen naar voren gekomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde soorten uit deze soortgroepen waargenomen. Op basis van de aangetroffen geïsoleerde biotopen in deze stedelijke omgeving worden deze soorten ook niet binnen de deellocatie verwacht.

Flora

Uit de bureaustudie is gebleken dat de bijenorchis, brede orchis, daslook, gele helmbloem, jeneverbes, klein glaskruid, moeraswespenorchis, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, spindotterbloem, steenanjer, steenbreekvaren, stijf hardgras, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis, wilde kievitsbloem, wilde marjolein en zomerklokje in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige zwaarder beschermde planten niet aangetroffen.

Een groot aantal van deze plantensoorten hebben specifieke standplaatsfactoren die niet aanwezig zijn binnen deze deellocatie. Zo komen bijvoorbeeld daslook, jeneverbes, moeraswespenorchis en stijf hardgras voor op de zeeduinen die ook binnen deze kilometerhokken zijn gelegen. Andere soorten zoals onder andere prachtklokje, rietorchis, steenanjer, veldsalie en wilde marjolein hebben meer algemene standplaatsfactoren. De zandgrond met hooiland vegetatie vormt in potentie een geschikt biotoop voor deze plantsoorten. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten binnen deze deellocatie is daarom niet uitgesloten.

5.2.5 Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Oosteinde

In de middag op 12 augustus 2015 (20 °C, zwaar bewolkt weer en windkracht 3 (bron: www.knmi.nl)) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van

Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Hieronder staan de bevindingen voor de locatie "Oosteinde" beschreven.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1). Uit de bureaustudie blijkt dat de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten waargenomen. Ook jaarrond beschermde nesten van deze vogelsoorten zijn niet waargenomen. In het plangebied zijn geen grote bomen of gebouwen aanwezig die in potentie geschikte nestlocaties kunnen vormen voor deze vogelsoorten. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten binnen deze deellocatie is uitgesloten.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie is gebleken dat de eekhoorn, boommarter, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn beide gebouwbewonende vleermuissoorten. De rosse vleermuis en watervleermuis zijn boombewonende soorten terwijl de ruige dwergvleermuis, en gewone grootoorvleermuis zowel gebouw- als boombewonende soorten zijn. Binnen deze deellocaties zijn geen gebouwen of (oude) bomen aanwezig. De bebouwing grenzend aan het oostelijk perceel bestaat uit een muur met een open spouwmuur (Figuur 5.9). Normaliter vormt een spouwmuur met openingen in potentie een geschikte vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Deze opening is echter dermate groot dat het leidt tot een grote mate van tocht. Hierdoor is deze spouwmuur niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kan daarom worden uitgesloten. Het open grasland op beide percelen vormt in potentie geschikt foerageergebied voor deze vleermuissoorten. Het is daarom niet uitgesloten dat vleermuizen foerageren binnen de deellocatie.

Figuur 5.9. Impressie open spouwmuur van naastgelegen bebouwing aan het oostelijk perceel Oosteinde.

Overige zoogdieren

Tijdens het terreinbezoek zijn de eekhoorn, boommarter of overige zwaarder beschermde zoogdieren niet aangetroffen. De eekhoorn en boommarter komen beide voor in een bosrijke omgeving. Binnen de deellocatie "Oosteinde" zijn geen (oude) bomen aanwezig en is geen sprake van een bosrijke omgeving. Het voorkomen van de boommarter en eekhoorn kan op basis van de aangetroffen biotopen worden uitgesloten. Tevens is de deellocatie door de ligging in een stedelijke omgeving en het ontbreken van specifieke biotopen ongeschikt voor overige zwaarder beschermde soorten. Overige zwaarder beschermde zoogdieren worden niet verwacht binnen de deellocatie.

Reptielen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de zandhagedis in de omgeving van het plangebied voorkomt. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zandhagedissen of overige zwaarder beschermde reptielen waargenomen. Zandhagedissen komen hoofdzakelijk voor in zandige, droge, open terreinen in heiden en duinen, respectievelijk met struikhei en helm als de belangrijkste structuurbepalende soorten (RVO, 2014a). Deze biotopen ontbreken binnen deze deellocatie. Daarnaast is een stedelijke omgeving, zoals die binnen het plangebied, minder geschikt voor zwaarder beschermde reptielen. Om deze redenen kan het voorkomen van de zandhagedis binnen de deellocatie worden uitgesloten. Ook overige zwaarder beschermde reptielen worden niet binnen de deellocatie verwacht.

Amfibieën

Uit de bureaustudie is gebleken dat de vuursalamander en vroedmeesterpad in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn de vuursalamander, vroedmeesterpad of overige zwaarder beschermde amfibieën echter niet waargenomen.

Vuursalamander

De vuursalamander komt voornamelijk voor in een heuvelachtig landschap met vochtige loofbossen, doorsneden met bronbeekjes. Daarbij lijken kalkrijke bodems, bronnen en een hoge bodemvochtigheid de belangrijkste biotoopeisen te zijn (www.ravon.nl). Op deze deellocatie is geen sprake van een dergelijk biotoop. Het voorkomen van de vuursalamander binnen de deellocatie kan worden uitgesloten.

Vroedmeesterpad

De natuurlijke verspreiding van de vroedmeesterpad reikt in Nederland enkel tot het uiterste zuiden van de provincie Limburg. Buiten Limburg komen echter ook met succes uitgezette populaties voor. De vroedmeesterpad is een soort van voornamelijk ruderaal terrein (groeves), half natuurlijke graslanden en stad en dorp. In deze landschapstypen wordt de soort aangetroffen in poelen, kleine geïsoleerde wateren en in bronmilieus. (www.ravon.nl) Op deze deellocatie zijn geen poelen of kleine geïsoleerde wateren aanwezig. De deellocatie voldoet dan ook niet aan de biotoopeisen van deze soort. Het voorkomen van de vroedmeesterpad kan worden uitgesloten.

Overige amfibieën

Binnen deze deellocatie zijn geen geschikte biotopen aangetroffen voor zwaarder beschermde, biotoop kritische, amfibiesoorten. Zo ontbreken kleine wateren en tevens is het intensief beheerde grasland niet geschikt voor zwaarder beschermde amfibieën. Ook de harde oevers Zwaarder beschermde amfibieën worden daarom niet verwacht binnen deze deellocatie.

Vissen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de kleine modderkruiper en bittervoorn in de omgeving van het plangebied voorkomen. Binnen deze deellocatie zijn geen wateren gelegen. Het voorkomen van zwaarder beschermde vissen is daarom uitgesloten.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde soorten uit deze soortgroepen waargenomen. Het intensief beheerde grasland binnen het westelijke perceel vormt geen geschikt biotoop voor zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen. Ook het oostelijke perceel vormt geen optimaal biotoop voor deze soorten. zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen worden daarom niet binnen deze deellocatie verwacht.

Flora

Uit de bureaustudie is gebleken dat de bijenorchis, brede orchis, daslook, gele helmbloem, jeneverbes, klein glaskruid, moeraswespenorchis, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, spindotterbloem, steenanjer, steenbreekvaren, stijf hardgras, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis, wilde kievitsbloem, wilde marjolein en zomerklokje in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige zwaarder beschermde planten niet aangetroffen.

Een groot aantal van deze plantensoorten hebben specifieke standplaatsfactoren die niet aanwezig zijn binnen deze deellocatie. Zo komen bijvoorbeeld daslook, jeneverbes, moeraswespenorchis en stijf hardgras voor op de zeeduinen die ook binnen deze kilometerhokken zijn gelegen. Andere soorten zoals onder andere prachtklokje, rietorchis, steenanjer, veldsalie en wilde marjolein hebben meer algemene standplaatsfactoren. De zandgrond met hooiland vegetatie vormt in potentie een geschikt biotoop voor deze plantsoorten. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten binnen deze deellocatie is daarom niet uitgesloten.

5.2.6 Terreinbezoek - ecologische bevindingen - Guido van Dethstraat

In de middag op 12 augustus 2015 (20 °C, zwaar bewolkt weer en windkracht 3 (bron: www.knmi.nl)) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Hieronder staan de bevindingen voor de locatie "Guido van Dethstraat" beschreven.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1). Uit de bureaustudie blijkt dat de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten waargenomen. Ook jaarrond beschermde nesten van deze vogelsoorten zijn niet waargenomen. In het plangebied zijn geen grote bomen of gebouwen aanwezig die in potentie geschikte nestlocaties kunnen vormen voor deze vogelsoorten. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten binnen deze deellocatie is uitgesloten.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie is gebleken dat de eekhoorn, boommarter, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn beide gebouwbewonende vleermuissoorten. De rosse vleermuis en watervleermuis zijn boombewonende soorten terwijl de ruige dwergvleermuis, en gewone grootoorvleermuis zowel gebouw- als boombewonende soorten zijn. Binnen deze deellocaties zijn geen gebouwen of (oude) bomen aanwezig. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen deze deellocatie kan daarom uitgesloten worden. Het open grasland binnen deze locatie vormt in potentie geschikt foerageergebied voor deze vleermuissoorten. In het NDFF is een waarneming bekend van een foeragerende gewone dwergvleermuis boven de naastgelegen watergang. Het is niet uitgesloten dat vleermuizen foerageren binnen de deellocatie.

Overige zoogdieren

Tijdens het terreinbezoek zijn de eekhoorn, boommarter of overige zwaarder beschermde zoogdieren niet aangetroffen. De eekhoorn en boommarter komen beide voor in een bosrijke omgeving. Binnen de deellocatie "Guido van Dethstraat" zijn geen (grote) bomen aanwezig en is geen sprake van een bosrijke omgeving. Het voorkomen van de boommarter en eekhoorn kan op basis van de aangetroffen biotopen worden uitgesloten. Tevens is de deellocatie door de ligging in een stedelijke omgeving en het ontbreken van specifieke biotopen ongeschikt voor overige zwaarder beschermde soorten. Overige zwaarder beschermde zoogdieren worden niet verwacht binnen de deellocatie.

Reptielen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de zandhagedis in de omgeving van het plangebied voorkomt. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zandhagedissen of overige zwaarder beschermde reptielen waargenomen. Zandhagedissen komen hoofdzakelijk voor in zandige, droge, open terreinen in heiden en duinen, respectievelijk met struikhei en helm als de belangrijkste structuurbepalende soorten (RVO, 2014a). Deze biotopen ontbreken binnen deze deellocatie. Daarnaast is een stedelijke omgeving, zoals die binnen het plangebied, minder geschikt voor zwaarder beschermde reptielen. Om deze redenen kan het voorkomen van de zandhagedis binnen de deellocatie worden uitgesloten. Ook overige zwaarder beschermde reptielen worden niet binnen de deellocatie verwacht.

Amfibieën

Uit de bureaustudie is gebleken dat de vuursalamander en vroedmeesterpad in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn de vuursalamander, vroedmeesterpad of overige zwaarder beschermde amfibieën echter niet waargenomen.

Vuursalamander

De vuursalamander komt voornamelijk voor in een heuvelachtig landschap met vochtige loofbossen, doorsneden met bronbeekjes. Daarbij lijken kalkrijke bodems, bronnen en een hoge bodemvochtigheid de belangrijkste biotoop te zijn (www.ravon.nl). Op deze deellocatie is geen sprake van een dergelijk biotoop. Het voorkomen van de vuursalamander binnen de deellocatie kan worden uitgesloten.

Vroedmeesterpad

De natuurlijke verspreiding van de vroedmeesterpad reikt in Nederland enkel tot het uiterste zuiden van de provincie Limburg. Buiten Limburg komen echter ook met succes uitgezette populaties voor. De vroedmeesterpad is een soort van voornamelijk ruderaal terrein (groeves), half natuurlijke graslanden en stad en dorp. In deze landschapstypen wordt de soort aangetroffen in poelen, kleine geïsoleerde wateren en in bronmilieus. (www.ravon.nl) Op deze deellocatie zijn geen poelen of kleine geïsoleerde wateren aanwezig. De deellocatie voldoet dan ook niet aan de biotoopeisen van deze soort. Het voorkomen van de vroedmeesterpad kan worden uitgesloten.

Overige amfibieën

Binnen deze deellocatie zijn geen geschikte biotopen aangetroffen voor zwaarder beschermde, biotoop kritische, amfibiesoorten. Zo ontbreken kleine wateren en tevens is het intensief beheerde grasland niet geschikt voor zwaarder beschermde amfibieën. Ook de harde oevers zijn niet geschikt voor amfibieën. Zwaarder beschermde amfibieën worden daarom niet verwacht binnen deze deellocatie.

Vissen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de kleine modderkruiper en bittervoorn in de omgeving van het plangebied voorkomen. Binnen deze deellocatie zijn geen wateren gelegen. Het voorkomen van zwaarder beschermde vissen is daarom uitgesloten.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie zijn geen waarnemingen van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen naar voren gekomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde soorten uit deze soortgroepen waargenomen. Het intensief beheerde grasland vormt tevens geen optimaal biotoop voor zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen. Deze soorten worden daarom ook niet binnen deze deellocatie verwacht.

Flora

Uit de bureaustudie is gebleken dat de bijenorchis, brede orchis, daslook, gele helmbloem, jeneverbes, klein glaskruid, moeraswespenorchis, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, steenanjer, steenbreekvaren, stijf hardgras, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis, wilde kievitbloem, wilde marjolein en zomerklokje in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige zwaarder beschermde planten niet aangetroffen.

Een groot aantal van deze plantensoorten hebben specifieke standplaatsfactoren die niet aanwezige zijn binnen deze deellocatie. Zo komen bijvoorbeeld daslook, jeneverbes, moeraswespenorchis en stijf hardgras voor op de zeeduin die ook binnen deze kilometerhokken zijn gelegen. Andere soorten zoals onder andere prachtklokje, rietorchis, spindotterbloem, steenanjer, veldsalie en wilde marjolein hebben meer algemene standplaatsfactoren. Het grasland met inclusief oevervegetatie vormt in potentie een geschikt biotoop voor deze plantensoorten. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten binnen deze deellocatie is daarom niet uitgesloten.

5.2.7 Samenvatting beschermde soorten

Tabel 5.1: Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Deellocatie	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Kleine modderkuiper	Overvecht	Tabel 2 Flora- en faunawet	Mogelijk	Mogelijk aanwezig in naast gelegen watergang
Zwaarder beschermde planten	Allen	Tabel 2 Flora- en faunawet	Mogelijk	Geschikte standplaatsfactoren aanwezig

5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied is niet gelegen binnen een gebied dat is aangewezen onder het NNN (Figuur 5.10). Het meest nabij gelegen NNN-gebied is op een afstand van circa 2,1 kilometer ten oosten van het tuincentrum gelegen.

Natura 2000

Het plangebied is niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied gelegen. De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn "Solleveld & Kapittelduinen" en "Westduinpark & Wapendal" (Figuur 5.11). Beide gebieden bevinden zich op een afstand van circa 4,6 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Tevens bevindt zich op een afstand van circa 7,9 kilometer ten noordoosten van het plangebied het Natura 2000-gebied "Meijndel & Berkheide".

Figuur 5.10. Globale ligging plangebied ten opzichte van het NNN. Bron: Natuurbeheerplan 2016, Provincie Zuid-Holland, 2015.

Figuur 5.11. Globale ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Bron: Natura 2000 Network Viewer, EEA, 2015.

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Als gevolg van het project dat mogelijk wordt gemaakt middels de actualisering van het huidige bestemmingsplan zullen de aanwezige biotopen verdwijnen. Tevens wordt mogelijk de watergang aan de oostzijde van de locatie "Overvecht" gedempt.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaarder beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene soorten.

6.2.1 Vogels

Vogels algemeen

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

In het geval van het eventueel kappen van de bomen (zoals aanwezig bij Noordhof) en het verwijderen van hoge gras- of oevervegetatie (zoals aanwezig is bij Overvecht, Kwaklaan en Guido van Dethstraat) is het in het kader van de zorgplicht van belang dat dit buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd wordt.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient de locatie vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het terreinbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Binnen geen van de deellocaties zijn bomen of gebouwen aanwezig die in potentie geschikte nestlocaties vormen voor vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Effecten op jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet (Tabel 3) en de Habitatrichtlijn (Bijlage IV). Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Enkel aan de randen van de deellocatie Noordhof zijn enkele bomen aanwezig die in potentie geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Deze bomen zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen daarom uitgesloten worden. In geen van de overige deellocaties zijn gebouwen of bomen aanwezig die in potentie geschikte vaste rust- of verblijfplaatsen vormen voor vleermuizen. Effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarom uitgesloten. Mogelijk maken vleermuizen gebruik van de open graslanden die aanwezig zijn op ieder van de deellocaties als (niet essentieel) foerageergebied. In de omgeving van de deellocaties is echter voldoende soortgelijk of kwalitatief beter foerageergebied aanwezig. Effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op vleermuizen zijn uitgesloten.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Er zijn geen zwaardere beschermde zoogdieren binnen de deellocaties aangetroffen en worden tevens niet verwacht. Geen van de deellocaties herbergt geschikt habitat voor deze soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.3 Reptielen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielsoorten is in ieder van de deellocaties uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.4 Amfibieën

De aanwezigheid van beschermde amfibieënsoorten is in ieder van de deellocaties uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.5 Vissen

In geen van de deellocaties met uitzondering van de locatie "Overvecht" worden watergangen gedempt. Voor ieder van deze locaties geldt dan ook dat effecten op zwaardere beschermde vissoorten zijn uitgesloten.

De watergang ten oosten van de locatie "Overvecht" wordt mogelijk gedempt. Deze watergang sluit aan bij watergangen waar in 2010 de bittervoorn en kleine modderkruiper zijn aangetroffen (verwijzing in: Aqua-Terra Nova BV, 2010). Het voorkomen van de bittervoorn is echter door het ontbreken van onderwatervegetatie en zoetwatermosselen uitgesloten. Het voorkomen van de modderkruiper is echter niet uit te sluiten. Effecten op de kleine modderkruiper kunnen daarom niet uitgesloten worden.

De kleine modderkruiper staat vermeld op Tabel 2 van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het niet is toegestaan om vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort te verstoren of vernietigen (artikel 11 ff-wet). Door het dempen van de watergang bestaat echter de kans dat vaste rust- en verblijfplaatsen van de kleine modderkruiper vernietigd worden. Hierdoor worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden. In 2010 is voor het dempen van sloten op de locatie "Noordhof" waarbij mogelijk ook sprake was van vernietiging van verblijfplaatsen van de kleine modderkruiper (en bittervoorn) een ontheffing aangevraagd (aanvraagnummer FF/75C/2010/0479). Deze ontheffing is echter niet verleend omdat met de getroffen voorwaarden in de ontheffingsaanvraag een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet niet meer aan de orde was (Dienst regelingen, 2011).

Door bij het dempen van de sloot bij de deellocatie Overvecht te werken conform dezelfde maatregelen wordt geconcludeerd dat eventuele schadelijke effecten slechts van tijdelijke aard zijn. De maatregelen in de ontheffing aanvraag omvatten:

- Het dempen van de watergangen wordt buiten de kwetsbare periode van de kleine modderkruiper uitgevoerd, in de periode 1 september tot en met 29 februari.
- Werkzaamheden in de watergang dienen te worden verricht in een vorstvrij periode, waarbij de watertemperatuur minimaal 10 °C moet zijn of gedurende watertemperatuur lager dan 20 °C. Opmerking hierbij is dat in de meest recente soortenstandaard van de kleine modderkruiper een geschikte range van de watertemperatuur van 0 °C – 25 °C wordt aangehouden (RVO, 2014c).
- Voorafgaand aan het dempen van de watergangen worden de watergangen leeggepompt tot op 20 centimeter en worden de vissen afgevangen en overgezet naar een schikte biotoop in de directe omgeving door een deskundige op het gebied van vissen.
- De afgegraven bagger wordt nagezocht op de aanwezigheid de kleine modderkruiper. Gevonden exemplaren worden direct overgezet naar een geschikt leefgebied met een geschikte draagkracht.
- Tijdens het dempen wordt een vluchtroute voor vissen naar aangrenzende watergangen vrij gehouden.
- De mitigerende maatregelen worden in een ecologisch werkprotocol opgenomen en er wordt aantoonbaar volgens dit protocol gewerkt, onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vissen.

Ook in deze situatie geldt dat de sloot aansluit op een reeds ingericht en functionele leefomgeving die kwalitatief beter of gelijkwaardig is. Het is zeer aannemelijk dat de eventueel aanwezige kleine modderkruiper het aangeboden alternatief direct in gebruik zal nemen.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.2.7 Flora

De aanwezigheid van zwaar beschermde florasoorten in het plangebied is niet uit te sluiten. In potentie kunnen onder andere het prachtklokje, rietorchis, steenanjer, veldsalie en wilde marjolein voorkomen binnen ieder van de deellocaties. Effecten op zwaarder beschermde planten zijn niet uitgesloten.

De verwachte plantensoorten staan op Tabel 2 van de Flora- en faunawet. Er zijn geen bezwaren voor de actualiseren van het bestemmingsplan. Tijdens de realisatiefase dient echter wel rekening gehouden te worden met het voorkomen van zwaarder beschermde planten. Met zwaarder beschermde plantsoorten kan rekening gehouden worden door te werken conform een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode. Dit houdt in dat voor aanvang van de werkzaamheden het plangebied door een erkend ecoloog gecontroleerd dient te worden op zwaarder beschermde planten. Indien deze aanwezig blijken te zijn kunnen de planten uitgestoken worden en overgeplaatst worden op een geschikte locatie waarna de werkzaamheden kunnen starten.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

De effecten op Natura 2000-gebieden zijn in een separaat onderzoek uitgewerkt. Hiervoor wordt verwezen naar het rapport 'Wateringse Veld Noord, Toets in het kader van de Natuurbeschermingswet, rev01 (Antea Group, 2015, kenmerk 405215).

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). In paragraaf 7.3 worden maatregelen voorgesteld die in de nieuwe situatie kansen bieden voor soorten die zijn gebonden aan gebouwen en stedelijke omgeving. Deze maatregelen zijn niet wettelijk verplicht.

7.1 Conclusies soortenbescherming

Voor de actualisering van het bestemmingsplan zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet. In het plangebied komen echter mogelijk beschermde soorten voor die negatieve effecten kunnen ondervinden tijdens de realisatiefase. In de te dempen watergang bij de deellocatie "Overvecht" komt mogelijk de kleine modderkruiper voor. Tevens zijn er mogelijk zwaarder beschermde planten aanwezig op ieder van de deellocaties. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels in het plangebied.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper staat vermeld op Tabel 2 van de Flora- en faunawet. Door het dempen van de watergang bij de deellocatie "Overvecht" worden mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van de kleine modderkruiper vernietigd. Door te werken conform maatregelen zoals opgenomen in de vergunningaanvraag (FF/75C/2010/0479) die in 2010 is gedaan voor het dempen van sloten op de locatie "Noordhof" zijn permanente negatieve effecten niet aan de orde (zie paragraaf 6.2.5).

Zwaarder beschermde plantensoorten

De mogelijk aanwezig zwaarder beschermde plantensoorten staan vermeld op Tabel 2 van de Flora- en faunawet. Met zwaarder beschermde plantensoorten kan rekening gehouden worden door te werken conform een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode. Op deze manier worden eventuele negatieve effecten gemitigeerd (zie paragraaf 6.2.7).

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij bomen en gebouwen verwijderd of aangepast worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden aan de bomen en gebouwen worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecoloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden. In paragraaf 7.2.1 wordt de vervolprocedure voor vleermuizen toegelicht.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Kleine modderkruiper	Mogelijk	Nee	Nee	Werken conform een goedgekeurde gedragscode.
Tabel 2 plantensoorten	Mogelijk	Nee	Nee	Werken conform een goedgekeurde gedragscode.
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden zijn in een separaat onderzoek uitgewerkt. Hiervoor wordt verwezen naar het rapport 'Wateringse Veld Noord, Toets in het kader van de Natuurbeschermingswet, rev01 (Antea Group, 2015, kenmerk 405215).

7.3 Kansen voor natuur

Om de natuur meer ruimte te geven in de nieuwe situatie in het plangebied kan een aantal soortspecifieke en duurzame maatregelen genomen worden. De Vogelbescherming Nederland heeft samen met BAM Utiliteitsbouw een Checklist ontwikkeld die gebruikt kan worden voor het realiseren van natuurvriendelijke maatregelen voor gebouwen. Hieronder worden maatregelen voorgesteld voor enkele typische aan steden gebonden soorten.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is een typische soort van stedelijke omgeving. Om de soort kansen te bieden in het plangebied worden de volgende maatregelen aanbevolen. Deze maatregelen zijn afkomstig uit de soortenstandaard van de gierzwaluw opgesteld door het RVO (2014).

Biedt geschikte verblijfplaatsen aan zoals een nestdakpan, een houten nestkast kan eventueel ook in aanmerking komen. Deze dienen in groepjes bij elkaar aangeboden te worden. Deze verblijfplaatsen moeten:

- niet in de volle zon liggen: nestplaatsen bij voorkeur in de koele, schaduwrijke noord- en oostgevels aanbrengen in verband met de hitte die kan ontstaan in de kleine broedruimte. Als nestgelegenheden tussen 9 en 19 uur in de schaduw blijven onder bijvoorbeeld een dakrand, kunnen andere windrichtingen overwogen worden
- voldoende (veilige) uitvliegruimte hebben: minimaal 1 meter breed en 3 meter diep, zonder kans op verkeersslachtoffers. Dus geen platte daken, brede goten, balustraden, borstweringen, bomen, vlaggenmasten e.d. die het aanvliegen bemoeilijken.
- de speciale dakpannen moeten:
 - o voldoen aan een minimum bodemoppervlakte van 15 x 25 centimeter en een minimum hoogte van 13 centimeter
 - o een invliegopening van maximaal 2 centimeter boven de bodem (van binnen gemeten)
 - o en invliegopening van 7 centimeter breed en maximaal 3,5 centimeter hoog
 - o dat de invliegopening asymmetrisch is aangebracht, zodat er een donkere hoek in de nestgelegenheid ontstaat.

Huismus

Huismussen zijn kenmerkende stadsvogels. In de nieuwe situatie kunnen daarom speciaal voor deze beschermde en in aantal teruglopende soort nestkasten worden aangeboden. Zo kunnen bijvoorbeeld kasten van Vivara¹ worden aangeboden en verspreid over de gebouwen worden opgehangen. Deze verblijfplaatsen moeten niet te hoog aangeboden worden en niet te heet worden in de middagzon: bij voorkeur hebben de locaties een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets desgelijks.

Naast het aanbieden van deze nestplaatsen is het van belang dat de omgeving tevens functioneel is. De voorwaarden die hieraan bijdragen zijn:

- Er moet continu voedsel te vinden zijn in de directe omgeving (binnen 2,5 meter) van dekking. De dekking bestaat uit stekelige struiken, begroeide gevels of schuttingen, groenblijvende begroeiingen zoals klimop.
- Voldoende inheems groen en enkele grote bomen als leverancier van eiwitrijk voedsel (rupsen) voor de jongen.
- Niet teveel grote bomen.
- Altijd groenblijvende planten in hagen of gevelbegroeiing te gebruiken als collectieve slaapplek (en voor dekking).
- Droge, zandige plekken voor het nemen van een zandbad.
- Drinkwater.

¹ Vivara.nl 'Nestkast voor de Huismus'

8 Bronnen

Antea Group, 2015. Restlocaties Wateringse Veld Den Haag, Toets in het kader van de Natuurbeschermingswet. In concept.

Aqua-Terra Nova BV, 2010. Ecologisch werkprotocol Wateringse binnentuinen fase 3/4. Kenmerk: 210233/AQT303FF/CG. 13 december 2010.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

De Groene Ruimte BV, 2004. Wateringse Veld, Veldonderzoek 2004 – Wateringse Binnentuinen. 4 november 2004.

Dienst Regelingen, 2011. Besluit Ruimtelijke Ingrepen. 10 februari 2011.

Kosten E., H., Limpens, H. Bouman & J. Reinhold, 2011. Vleermuisvriendelijk bouwen. Handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker. Zoogdierverseniging & Tauw.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Mostert, K., 2012. Vleermuizen in Den Haag en omgeving 2009-2011. Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Zandhagedis *Lacerta agilis*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Bittervoorn *Rhodeus amarus*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014c. Soortenstandaard Kleine modderkruiper *Cobitis taenia*. Versie 2.0, december 2014.

Natuurtoets

5 restlocaties, Wateringse Veld Noord
projectnummer 408169
3 februari 2016 revisie 02
BPD Ontwikkeling BV Regio Zuid West

Overig:

www.ndff-ecogrid.nl
www.zoogdieratlas.nl
www.ravon.nl
www.telmee.nl
www.zoogdierverseniging.nl
www.naturalis.nl
www.vivara.nl
www.telmee.nl
www.vlindernet.nl
www.libellennet.nl

I **Bijlagen**

Wettelijk kader

Verspreidingsgegevens uit de NDFF

Natuurtoets

5 restlocaties, Wateringse Veld Noord
projectnummer 408169408169
3 februari 2016 revisie 02
BPD Ontwikkeling BV Regio Zuid West

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespendif en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden

genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksma van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

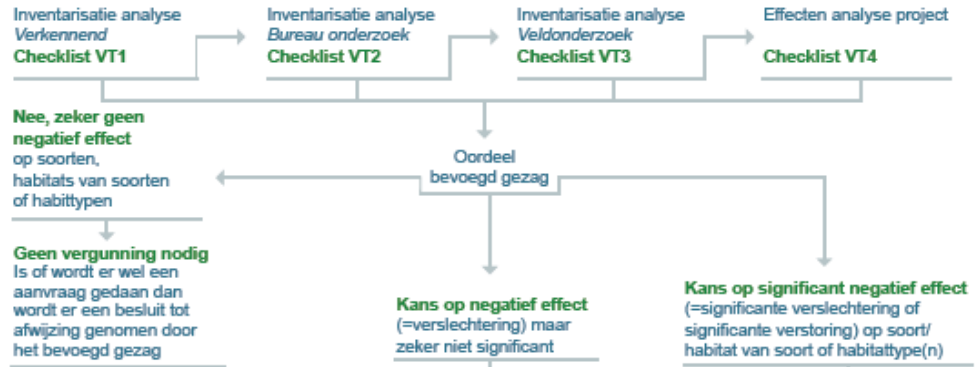
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

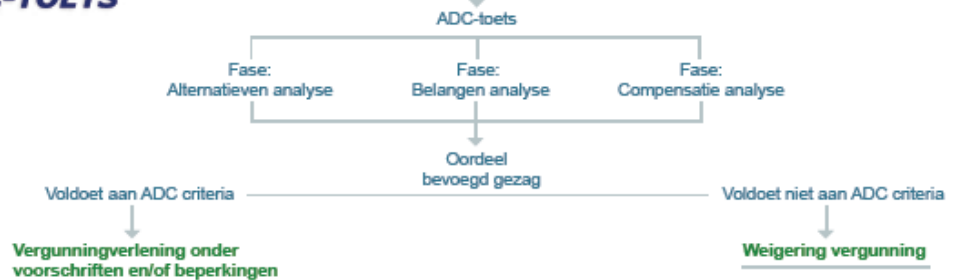
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

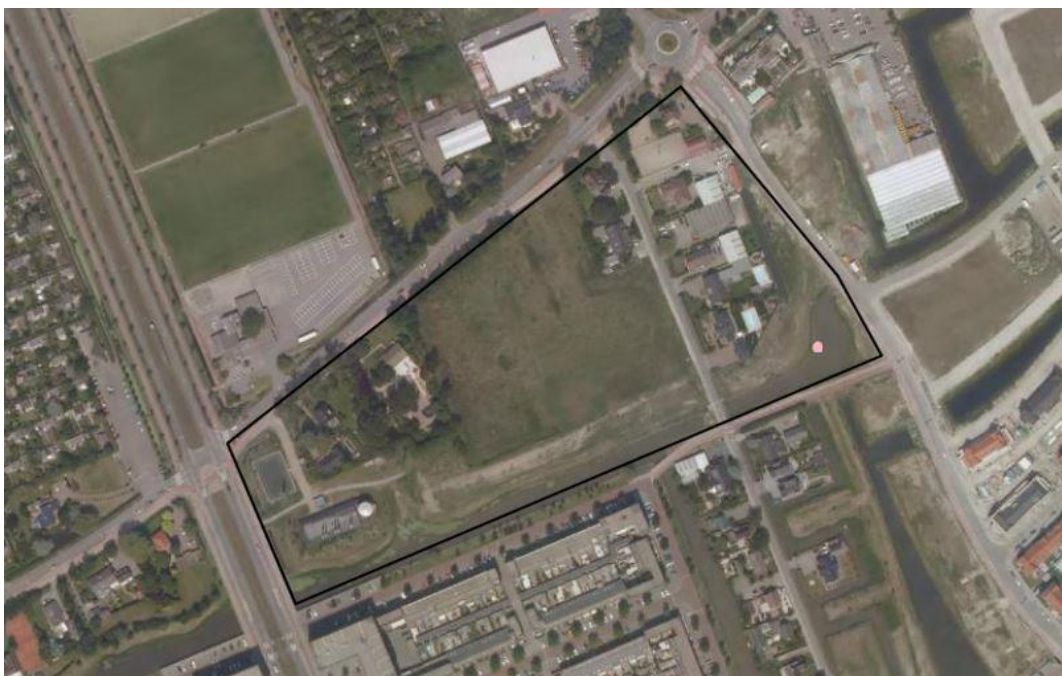
Bijlage II Verspreidingsgegevens uit de NDFF

A, totaal gebied: Overzicht verspreidingsgegevens NDFF zwaarder beschermde soorten in de afgelopen vijf jaar voor het Wateringse Veld. Roze: kleine modderkruiper. Geel: bittervoorn. Oranje: gewone/spindotterbloem. Groen: vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en twee waarnemingen van rosse vleermuis). Om een duidelijk overzicht te geven zijn waarnemingen van vogels weggelaten.

B, Overvecht: Overzicht verspreidingsgegevens NDFF in de afgelopen vijf jaar voor de locatie 'Overvecht'. Er zijn geen waarnemingen bekend van zwaarder beschermde soorten.

C, Noordhof: Overzicht verspreidingsgegevens NDFF in de afgelopen vijf jaar voor de locatie 'Noordhof'. Roze: kleine modderkruiper.

D, Kwaklaan: Overzicht verspreidingsgegevens NDFF in de afgelopen vijf jaar voor de locatie 'Kwaklaan'. Er zijn geen waarnemingen bekend van zwaarder beschermde soorten.

E, Oosteinde: Overzicht verspreidingsgegevens NDFF in de afgelopen vijf jaar voor de locatie 'Oosteinde'. Er zijn geen waarnemingen bekend van zwaarder beschermde soorten.

F, Guido van Dethstraat: Overzicht verspreidingsgegevens NDF in de afgelopen vijf jaar voor de locatie 'Guido van Dethstraat'. Groen: gewone dwergvleermuis. Rood: algemene vogels (groenling, fuut, kleine karekiet, spreeuw en zilvermeeuw)

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 22 99 03 12
E. stephan.hammink@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.